

men, heeft de gezegende Heiland zoo dikwijls in zijn Evangelie ons deze en dergelijke woorden zoo duidelijk voor oogen gesteld: Hij kwam om zalig te maken en niet om ons te helpen onszelve zalig te maken. En ik mag er wel bijvoegen, dat, dewijl de Farizeën, tot wie Hij sprak, zeer goed zijne bedoeling begrepen, zij juist daarom met zooveel bitterheid jegens Hem vervuld werden. Kan het ons dan wel verwonderen, dat Hij hun met andere woorden verkondigde, dat de tollenaars en zondaars hen zouden voorgaan in het koninkrijk Gods? Een zeer treurig bewijs van de volharding, waarmede sommige arme zielen zich nog vastklemmen aan de hoop om ook zelve iets te doen voor hunne zaligheid, in plaats van alleen op Christus te zien, die alles moet volbrengen, kwam onlangs toevallig onder mijne aandacht. Men riep mij als leeraar, om bij eene dame te komen, die zeer ziek was. Haar naam behoeft hier niet genoemd te worden, ik zal haar slechts jufvrouw B. noemen. Ik had haar nimmer ontmoet, en had slechts over haar hooren spreken, als iemand die een uitmuntend karakter bezat en zeer veel liefdadigheid bewees gepaard met groote zelfverloochening. „Zij zal in de buurt zeer gemist worden,” zeide de bode, de tuinman der dame, toen hij met zeer veel droefheid zijne boodschap overgebracht had. „Zal worden? Gij spreekt met zeer veel zekerheid. Is jufvrouw B. dan zoo gevaarlijk ziek, dat er geene hoop op herstel meer is?” vroeg ik. — „De doktoren geven maar zeer weinig hoop, mijnheer,” antwoordde de arme man. „Inderdaad,” voegde hij er bij, „zij heeft eene vliegende tering en zegt zelve dat zij gevoelt niet lang meer te kunnen leven.” — „Ik zal bij haar komen,” zeide ik, en ging ter bestemder tijd naar het huis van jufvrouw B. De dienstmaagd, die mij de deur opende, schreide. „Mijne lieve meesteres, mijne arme, lieve meesteres!” riep zij uit. — „Jufvrouw B. is dus ernstig ziek?” — „Ja mijnheer! er is in het geheel geene hoop meer,” zeide het meisje vol smart, en hare droefheid was klaarblijkelijk opregt. Ik dacht aan de woorden der toeschouwers toen zij Jezus bij het graf van Lazarus zagen weenen: „Ziet hoe lief Hij hem had.” Toen ik het meisje verder ondervroeg, vernam ik, dat jufvrouw B. eenige weken geleden koude gevat had, hetgeen zij in het begin maar zeer weinig had geteld, doch dat zich later andere meer zorgwekkende verschijnselen openbaarden, en de geneeskundige hulp die ingeroepen was geworden, van weinig baat bleek te zijn. Al die berigten werden mij op eenen toon van innige en diep gevoelde smart medegedeeld. Ik vermeld deze bijzonderheden om aan te toonen, hoe zeer de stervende dame door hare omgeving bemind en geacht werd. Jufvrouw B. lag op eene rustbank toen ik binnentrad, en het bleek mij, voor zoo verre ik er over oordeelen kon, dat de vrees harer onderhoorigen maar al te zeer gegrond was. Zij scheen in de laatste periode der tering, of zoo niet, ten minste zeer gevaarlijk ziek te zijn. Zij gevoelde dit zelve ook. — „Ik heb zoo vele gevallen gelijk het mijne gezien,” zeide zij, „en allen eindigden met den dood, zoodat ik bijna zeker ben, dat ik ook niet zal herstellen.” Zij zeide dit met zeer veel kalmte, die ik hoopte op het Evangelie der genade gegrond te zijn. — „Het verheugt mij, lieve jufvrouw,” zeide ik, „op te merken dat gij den dood met zooveel gerustheid ziet naderen.” — „Waarom zou ik niet?” vroeg zij. „Het moet toch eenmaal, hetzij vroeger of later gebeuren, en wanneer het leven goed besteed en niet verkwest of misbruikt is geworden, is er geene reden om voor den dood te vreezen.” Ik begreep hare meening niet volkomen, ten minste ik was er niet zeker van dat ik haar goed begreep; maar niet wenshende te redetwisten over hetgeen mijns inziens slechts eene zeer bijzondere manier kon zijn om een godsdienstig gevoel uit te drukken, sprak ik dadelijk over het groote onderwerp der verzoening door Christus, en het geluk dat voortspruit uit de erkenning van zijne gerechtigheid, van Hem die voor onze zonden stierf, en die wederom opstond tot onze regtvaardigmaking. — „Ik begrijp u niet geheel,” zeide de zieke zeer vriendelijk, maar met eene zeer onbestemde uitdrukking op haar gelaat. Ik trachtte het haar duidelijk te maken, en verklaarde haar wat ik er mede bedoelde, ten einde hare ziel tot de overtuiging te brengen, dat het volbrachte werk van den Heer Jezus Christus de eenige grondslag is van hoop voor den zondaar in het vooruitzicht van den dood, en voegde er den ernstigen wensch bij, dat zij in staat mogt zijn, op dien grondslag hare rust te vinden.

„De arme vrouw zag mij, gelijk het mij toescheen, met medelijden aan. Zij was niet boos, en ik mag ook niet veronderstellen dat zij zich met mijn ernst vermaakte; maar zij scheen toch te denken dat ik in eene dwaling verkeerde. „Dit alles zou zeer goed en gepast zijn, mijnheer Townley,” zeide zij, „indien gij tot een onwetend of slecht mensch spraakt.” — „Ik hoop, dat ik toch zonder u te beledigen zeggen mag,” voegde ik er bij, „dat het betrekking heeft op ons allen, want wij heb-

ben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods.” Toen ging ik voort met spreken, met zooveel kieschheid als maar eenigzins met de waarheid bestaand was, dat het voor den zondaar onmogelijk is te ontkomen aan den vloek der overtredene wet, indien hij zich niet geheel aan de genade van God in onzen Heer Jezus Christus overgeeft. „Zelfs de apostel Paulus,” zoo ging ik voort, „hoewel een Farizeër, te midden der Farizeën, en opgevoed in de gerechtigheid der wet, zonder dat op hem iets was aan te merken, telde al deze dingen als niets, en nog minder dan niets, vergeleken bij de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus. Zijne eenige begeerte en hoop voor zichzelf, in verband met de eeuwigheid, was dat hij in Christus mogt gevonden worden, niet hebbende zijne regtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de regtvaardigheid die uit God is door het geloof.” Ik kan u het geheele gesprek, dat toen volgde, niet mededeelen,” ging de heer Townley voort, maar bijna ieder woord dat door de zieke gesproken werd, getuigde van een zeer sterk voldaan zijn met zichzelf en hare eigene werken voor het aangezicht van God en in het vooruitzicht van den dood. „Ik heb alles gedaan wat in mijn vermogen was,” zeide zij: „ik heb geen welderiger leven geleid, ik heb eigen gemak en genoegen voor het welzijn van anderen opgeofferd; ik heb mijne godsdienst trouw waargenomen.” Ik wees de arme dame op de verklaring van Paulus: „Al ware het dat ik al mijne goederen tot onderhoud der armen uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn ligchaam overgaf opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zoo zou het mij geene nuttigheid geven.” — „Ik heb gehoord,” zeide zij, „dat gij, die u evangelisch noemt, zeer vreemde inzigten omtrent deze onderwerpen hebt; maar ik ben noch bevooroordeeld noch dwepelijk, naar ik hoop, en daarom heb ik om u gezonden. Om u de waarheid te zeggen,” voegde zij er met een glimlach bij, „verlangde ik uit uw eigen mond te hooren welke uwe bijzondere gevoelens daaromtrent zijn, en ik ben u zeer verplicht voor uw openhartig gesprek; maar gij moet niet veronderstellen dat ik het met u eens ben.” Zij zeide dit met de meest mogelijke zachtmoedigheid, alsof zij zeker was van op een vasten en onbewegelijken grond te staan, en alsof zij mij beklaagde over mijn rondtasten in de duisternis. Wat kon ik zeggen of doen? Ik dacht dat het nutteloos was met drangredenen voort te gaan, die tot hiertoe nog geene betere uitwerking gehad hadden. En toch kon ik de stervende dame niet verlaten, zonder nog eene poging aan te wenden, om de behoefte aan Christus in hare ziel op te wekken. Ik zeide dus, dat het gelukkig niet van de Christenen geëischt werd, ieder punt der godsdienstige leerstellingen geheel en al aan te nemen, dat de wijsten onder ons slechts met den Apostel konden zeggen: wij zien door een spiegel in eene duistere rede, en kennen slechts ten deele. Maar toch, voegde ik er echter bij, is er ééne zaak, waarin allen die den Zaligmaker liefhebben overeenstemmen, namelijk het volle vertrouwen op zijn algenoegzaam offer, geheel afgescheiden van alle verdiensten hunner eigene werken. „Ik begrijp,” zeide zij bedaard en bijna koel, „wat gij meent; gij denkt dat ik niet in Christus geloof, maar dat doe ik wel. Gij denkt, dat ik verwacht den hemel door mijne eigene werken te verdienen, maar dat is toch niet zoo. Ik weet dat ik onvolmaakt geweest ben, maar de volmaaktheid wordt niet van ons geëischt, want dat zou eene onmogelijkheid zijn, en God is te goed en te regtvaardig om dit van ons te verlangen.” — „Gods wet eischt toch eene volkomene gehoorzaamheid,” merkte ik op. „Ja,” hernam zij op denzelfden toon van kalm vertrouwen, die in alles wat zij sprak doorstraalde, „en daarom gaf Hij Christus Jezus, om voor ons te doen wat wij niet voor onszelven doen kunnen, en om in ons gebrek aan gehoorzaamheid te voorzien. Maar gij denkt,” voegde zij er bij, „dat allen zoo wat gelijk staan, en dat bij voorbeeld, indien ik behouden wil worden, dit moet geschieden juist op dezelfde manier als bij den grootsten ellendeling die er leeft.” Ik stemde dit toe. „Mijn gevoel is hieromtrent geheel verschillend,” zeide de dame, „en dewijl ik verzekerd ben, dat wij het op dit punt nooit eens zullen worden, zoo is het de moeite niet waard, er meer woorden over te verspillen.” Ik beaamde dit, want ik was er zeker van, dat geen enkel gebrekkig bewijs van mijzelf de minste uitwerking hebben kon, en dat alleen de Geest van God de zieke van hare noodlottige dwaling kon overtuigen. In stilte bad ik dus, dat het Gode behagen mogt, haar dat valsche vertrouwen te ontnemen; ik las vervolgens op haar verzoek een gedeelte der Heilige Schrift en bad met de zieke. Toen ik mij uit mijne knielende houding oprigtte, dankte zij mij voor mijne diensten, zoo als zij ze noemde, en tot mijne groote verwondering zeide zij, dat het haar genoeg zou doen mij weder te zien, op welken tijd het mij ook schicken mogt haar te bezoeken. Als reden van dit verzoek gaf zij op, dat zij bijzonder gaarne een verstandig gesprek voerde, en

dat; dewijl zij nu buiten staat was hare kamer te verlaten, de uren haar soms zeer lang toeschonen. „En,” zeide zij met een glimlach, die moest strekken om het mij aangenaam te maken, of mij aan te moedigen, „wij behoeven ook niet altijd te twisten, en dewijl er toch altijd wel een onderwerp is, waarover wij het eens zijn, zoo kunnen wij ten minste daarover spreken.” Ik bezocht jufvrouw B. telkens weder, want ik mogt niet terugblijven uit een huis, waar mij aldus een weg om misschien nog nuttig te kunnen zijn was geopend geworden. Maar leze bezoeken behoorden onder de moeilijkste en pijnlijkste, die ik ooit aan zieken of stervenden gebragt heb. De zieke was wel is waar altijd even vriendelijk, maar het was juist die vriendelijkheid, welke de zaak nog moeilijker maakte. Vast besloten zijnde, om haar grond van hoop op aanneming bij God niet op te geven; zeer voldaan dat hare eigene werken voldoende waren geweest voor haar behoud, en dat het werk van Christus maar alleen noodig was om het gebouw te voltoojen, dat zij zelve had opgetrokken; overtuigd dat nimmer van haar geëischt kon worden, dat zij het Evangelie aan zou nemen, zoo als dit geschieden moest door de ellendigste en meest verlorene zondaars, wederstond zij al mijne pogingen om haar dit Evangelie nader te verklaren. „Alles behalve dat, mijnheer Townley, alles behalve dat,” zeide zij herhaaldelijk, en hield den vinger ter waarschuwing in de hoogte, wanneer ik de grenzen overschreed, die zij mij had aangewezen. „Over alles, behalve over dit, want hierin zullen wij toch nimmer eenstemmig denken.” En zij kon niet tot overtuiging gebragt worden; de eenvoudigste verklaringen van den bijbel, de woorden van Christus zelve, de voorbeelden van hen, die tot Hem kwamen, vooral dat van den jongeling, die (zoo als hij zeide) al de geboden van zijne jeugd af gehouden had, maar die teruggehouden werd van eene geheele overgave aan Jezus; en de waarschuwing van den Zaligmaker, dat zij die rijk zijn en vele goederen bezitten, en aan niets gebrek hebben, die niet weten dat zij ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind en naakt zijn; al die dingen voerde ik van tijd tot tijd aan, wanneer ik het maar eenigzins geschikt oordeelde; alles met hetzelfde gevolg, of liever met in het geheel geen gevolg, behalve dat van den opgeheven vinger en den waarschuwend glimlach met de woorden: „Alles behalve dat, mijnheer Townley; alles behalve dat!”

Hier hield de predikant met zijn verhaal op, waarop de vraag gedaan werd: „En bleef het aldus tot het einde toe?”

„Ik kan het niet zeggen,” was het antwoord, „ik was slechts voor een bepaalden tijd op die plaats, en ik verliet haar vóórdat het einde dáár was. Bij het laatste bezoek, dat ik aan de stervende dame bragt, sprak ik met meer stoutmoedigheid, beslistheid en ernst dan ik nog ooit te voren gedaan had; en ik dacht dat zij er wel door getroffen werd. Zij schreide toen ik haar vaarwel zeide, en dankte mij voor mijne getrouwheid, maar welke de uitwerkselen er van geweest zijn, heb ik nimmer te weten kunnen komen. Eenige weken later vernam ik de tijding van haren dood. Maar,” voegde de heer Townley er bij, „ik heb nimmer beter dan toen en daarna de woorden van den apostel Paulus betreffende zijne eigene tijdgenooten begrepen, als hij daar zegt: „Want alzoo zij de regtvaardigheid Gods niet kennen, en hunne eigene gerechtigheid zoeken op te rigten, zoo zijn zij der regtvaardigheid Gods niet onderworpen.” Alsmede de verklaring van den Heer Jezus Christus, dat Hij niet gekomen is om te roepen regtvaardigen, maar zondaars tot bekeering.”

Het was met gevoelens van meer dan gewonen ernst, dat vóór het eindigen onzer bijeenkomst de volgende verzen gezongen werden:

Hoe ijdel is der menschen hoop,
Gebouwd op eigne werken,
Niets stuit hen in dien dwazen loop,
Die hen toch nooit kan sterken.

Bevekt en schuldig is hun hart,
En zondig al hun daden,
De wet van God geeft hun slechts smart,
Verkeerd zijn al hun paden.

Hoe goed is uw genade, Heer!
Als wij op U vertrouwen,
Doe ons gelooven in uw leer
En op uw woord slechts bouwen.

FRANCISCUS JUNIUS.

De gedachtenis des regtvaardigen zal tot zegening zijn. Spr. 10: 7a.

Franciscus Junius, of zoo als hij eigenlijk heette, François du Jon, een der negen kinderen van een fransch hervormingsgezind edelman, werd den 1sten Mei van het jaar 1545 te Bourges in Frankrijk geboren. Op dertienjarigen leeftijd (1558) studeerde hij in zijne geboortestad de regten, vertrok eenige jaren later naar Lyon, en legde zich daar met ongemeene vlijt op de wetenschappen toe. Hoe zorgvuldig zijne opvoeding ook mogt geweest zijn, de studie der heidensche filosofen en de omgang met een vrijgeest hadden dien ongelukkigen invloed op hem, dat hij een volslagen godloochenaar werd. Het was eene harde beproeving voor den godvruchtigen vader, toen deze zijn zoon met zulke gevoelens, die hij hardnekkig aankleefde, tot zijn huis zag terugkeeren. Maar wat deed de wijze man? Hij gaf hem het Evangelie in handen. Nu, het is de uitwerking die de lezing op den jongeling had, welke hij zelf in de volgende bewoordingen aldus beschrijft: „Ik open dat Nieuwe Testament, mij als van Gods wege aangeboden, en, terwijl mijne gedachten gansch anders gestemd waren, plaatst zich bij den eersten opslag voor mijne oogen dat hoog verhevene Hoofdstuk van den Evangelist en Apostel Johannes: „In den beginne was het Woord, enz.” Ik lees een gedeelte van dat Hoofdstuk, en lezende word ik derwijze getroffen, dat ik op eens de goddelijkheid van het onderwerp en de alle menschelijke overredingskracht te bovengaande majesteit en gezag van de Schrift begin te gevoelen. Mijn ligchaam verstijfde, mijn gemoed verbaasde, en ik was dien geheelen dag als mij zelve onbewust, wie of wat ik was. Gij hebt mijner gedacht, o Heere, mijn God! naar de oneindigheid uwer barmhartigheid. Gij bragt een verloren schaaft tot uwe kudde toe! Van dat oogenblik aan, als God mij zoo krachtdadig door zijnen Geest had aangegrepen, begon ik voor alle andere lektuur en bezigheid steeds onverschilliger te worden, en daarentegen steeds meer en meer te denken aan en vurig bezig te zijn met de dienst van God!”

Van nu af wilde Junius zich geheel aan de dienst zijns Heeren wijden; hij begaf zich naar Genève, om zich aldaar onder de leiding van Calvijn en Beza tot de Evangeliedienst te bekwamen. Hier moest hij zich eene zeer sobere leefwijze getroosten. Vier maanden lang bragt hij dagelijks het uur des middagmaals door met wandelen, lezen, schrijven en bidden; terwijl hij alleen des avonds een paar eijeren en een beker wijn gebruikte. Hierdoor bijna uitgeput, werd hij door zijne vrienden in staat gesteld en zoo goed als gedwongen eene eenigzins ruimer leefwijze aan te nemen. Zoo bleef hij te Genève studeren, totdat hij, nauwelijks twintig jaren oud, in 1563 naar Antwerpen beroepen werd, om aldaar, het was in den tijd der vervolging, de gemeente onder het kruis te bedienen. Gedurende vier jaren was hij in de zuidelijke Nederlanden, die destijds met de noordelijke onder het gezag van keizer Karel stonden, een toonbeeld van Goddelijke genade, ijver en geloofskracht. Terwijl hij onder duizenderlei gevaren het Evangelie ook op andere plaatsen in Brabant en Vlaanderen predikte, werd hij menigwerf opmerkelijk bewaard. Allerwege bespied, ingedaagd, werd er zelfs een prijs op zijn hoofd gezet. Eenmaal kwam de schout hem in het huis zijner inwoning te Antwerpen zoeken, toen hij juist een half uur te voren naar Breda was vertrokken, om de gemeente aldaar te vertroosten. Een andermaal predikte hij juist op het oogenblik dat op de groote markt te Antwerpen eenige zijner ambtsbroeders den vuurdood ondergingen en de vlam door de vensters flikkerde van het huis, waar hij tot de gemeente sprak.

In het jaar 1566 woonde hij in dezelfde stad de eerste algemeene Synode der waalsche en nederduitsche kerken bij, en bragt het zijne er aan toe, dat daarop de nederlandsche Geloofsbelijdenis, die eenige jaren te voren door Guido de Brès was opgesteld, goedgekeurd en aangenomen werd. Dan, hoe veel hij ook mogt bijgedragen hebben tot het verkrijgen der vergunning, die eindelijk aan de prediking des Evangelies onder zekere voorwaarden werd toegestaan, hij mogt als vreemdeling echter daarvan de voorregten niet genieten. Van plaats tot plaats het Evangelie verkondigende, zwierf hij onder duizenderlei gevaren rond; doch de Heer bewaarde hem gedurig op zichtbare wijze.

(Vervolg op blad. 183.)